

Tarkastuslautakunnan vaali

Kaupunginhallitus 28.06.2021 § 161

Valmistelija: Hallintojohtaja Liisa Salo

Kuntalain 121 §:n mukaan valtuusto asettaa hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten tarkastuslautakunnan. Lautakunnan puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Kauhavan kaupungin hallintosäännön mukaan tarkastuslautakunnassa on 8 jäsentä ja heillä kullakin henkilökohtainen varajäsen.

Yleisestä vaalikelpoisuudesta kunnan luottamustoimiin säädetään kuntalain 71 §:ssä. Yleisen vaalikelpoisuuden edellytyksenä ovat:

1. Henkilön kotikunta on asianomainen kunta. Kotikunta määräytyy kotikuntalain perusteella.
2. Henkilöllä on jossakin kunnassa äänioikeus sinä vuonna, jona vaali luottamustoimeen toimitetaan.
3. Henkilö ei saa olla vajaavaltainen. Vajaavaltaisella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta henkilöä (alaikäinen), ja sellaista 18 vuotta täyttänyttä henkilöä (täysi-ikäinen), joka on julistettu vajaavaltaiseksi.

Yleistä vaalikelpoisuutta ei ole sidottu Suomen kansalaisuuteen. Myös ulkomaalainen, jolla on äänioikeus kuntavaaleissa, voidaan valita kotikuntansa luottamustoimeen.

Kuntalain 75 §:n mukaan tarkastuslautakuntaan ei voida valita henkilöä, joka ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen.

Kunnanhallituksen jäsenyyden edellytyksenä on vaalikelpoisuus valtuustoon. Lähtökohdiana on, että henkilö, joka ei Kuntalain 72 §:n mukaan ole vaalikelpoinen, ei ole myöskään kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen valtuustoon ei ole

1. valtion virkamies, joka hoitaa välittömästi kunnallishallintoa koskevia valvontatehtäviä;
2. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka toimii kunnanhallituksen tai lautakunnan tehtäväalueen johtavassa tehtävässä tai sellaiseen rinnastettavassa vastuullisessa tehtävässä;
3. kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2. kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön;
4. kuntayhtymän jäsenkunnan valtuuston osalta kuntayhtymän palveluksessa oleva henkilö, joka asemaltaan voidaan rinnastaa 2. kohdassa tarkoitettuun kunnan palveluksessa olevaan henkilöön.

Kuntalain 73 §:ssä rajoitetaan vaalikelpoisuutta kunnanhallitukseen vielä edellisestä siten, että kelpoinen ei kuitenkaan ole:

1. välittömästi kunnanhallituksen alaisena toimiva kunnan palveluksessa oleva henkilö;
2. henkilö, joka on kunnanhallituksen tehtäväalueella toimivan, kunnan määräysvallassa olevan yhteisön tai säätiön palveluksessa;

3. kunnan palveluksessa oleva henkilö, joka lautakunnan esittelijänä tai muuten vastaa kunnanhallituksen käsiteltäväksi tulevien asioiden valmistelusta;
4. henkilö, joka on hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäsenenä taikka johtavassa asemassa ja vastuullisessa tehtävässä tai siihen rinnastettavassa asemassa liiketoimintaa harjoittavassa yhteisössä tai säätiössä, jos kysymyksessä on sellainen yhteisö, jolle kunnanhallituksessa tavanomaisesti käsiteltävien asioiden ratkaisu on omiaan tuottamaan olennaista hyötyä tai vahinkoa. Määräystä ei sovelleta kunnan määräysvallassa olevan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen jäseneen.

Edelleen henkilöstön edunvalvonnassa asianomaisessa kunnassa huolehtivan yhteisön hallituksen tai siihen rinnastettavan toimielimen puheenjohtaja ei ole vaalikelpoinen kunnanhallitukseen. Vaalikelpoinen ei myöskään ole henkilö, joka yhteisön neuvottelijana tai muussa vastaavassa ominaisuudessa vastaa edunvalvonnasta.

Kuntalain 75 §:n mukaan vaalikelpoinen tarkastuslautakuntaan ei ole

- kunnanhallituksen jäsen
- pormestari tai apulaispormestari
- henkilö, joka on kunnanhallituksen jäsen, kunnanjohtaja, pormestarin tai apulaispormestarin hallintolain 28 §:n 3. momentissa tarkoitettu läheinen (puoliso, lapsi, lastenlapsi, sisarus, vanhempi, isovanhempi ja muuten läheinen henkilö samoin kuin tällaisen henkilön puoliso, vanhempien sisarus puolisoineen, sisarusten lapset, entinen puoliso sekä puolison lapsi, lastenlapsi, sisarus, vanhempi, isovanhempi samoin kuin tällaisen henkilön puoliso sekä puolison sisarusten lapset. Läheisenä pidetään myös puolisukulaista. Puolisolla tarkoitetaan aviopuolisoa sekä avioliitonomaisessa olosuhteissa ja rekisteröidyssä parisuhteessa eläviä henkilöitä).
- kuntaan tai kunnan määräämisvallassa olevaan yhteisöön tai säätiöön pysyväisluonteisessa palvelusuhteessa oleva henkilö.

Tasa-arvolain 4 a §:n mukaan kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta valtuustoa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 %, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Kiintiön tulee toteutua sekä varsinaisten että varajäsenten osalta kahdeksanjäsenisessä toimielimessä kiintiö tarkoittaa neljää jäsentä.

Kuntalain 70 §:n mukaan luottamustoimeen voidaan valita vain henkilö, joka on suostunut ottamaan toimen vastaan.

Kaupunginjohtajan esitys:

Kaupunginhallitus esittää kaupunginvaltuustolle, että se

- valitsee päättämälleen toimikaudelle tarkastuslautakuntaan 8 jäsentä ja 8 henkilökohtaista varajäsentä
- nimeää jäsenistä yhden puheenjohtajaksi ja yhden varapuheenjohtajaksi. Puheenjohtajan ja varapuheenjohtajan tulee olla valtuutettuja.

Päätös:

Kaupunginhallitus hyväksyi yksimielisesti kaupunginjohtajan esityksen.

Lisätietoja: Hallintojohtaja Liisa Salo, puh. (06) 2412 9210,
etunimi.sukunimi@kauhava.fi
